

GAZETA GDAŃSKA

Polski organ przemysłowy, handlowy i finansowy w Gdańsku.

Numer pojedynczy 30 mk. niem.

Filja w Tczewie: ul. Dworcowa 29/30.

Numer pojedynczy 80 mk. polskich.

Dla Gdańska:

PRZEDPŁATA miesięczna 500 mk. niemieckich w Gdańsku i w Niemczech z odnośnikiem do domu. Pod opaską 750 marek niemieckich. W innych krajach 1000 marek niemieckich.
OGŁOSZENIA w dalsze inseratowym za nonparelony wiersz 1-lamowy lub jego miejsce 60,00 mk. niemieckich. Reklamy za tekstem za nonparelony wiersz 1-lam. lub jego miejsce 200 mk. niemieckich. Reklamy na pierwszej stronie za nonparelony wiersz 1-lamowy lub jego miejsce 350 mk. niemieckich. Miejsce ogłoszenia podług taryfy.

Telefon Redakcji i Administracji 1781 i 737.

Redakcja i Administracja: Gdańsk, Stadtgebiet 12.

Filja Administracji (przyjmowanie ogłoszeń i przedpłaty) księgarnia „Ruch“ Kassubischer Markt 21.

Dla Polski:

PRZEDPŁATA miesięczna z odnośnikiem przez listowy 1700 mk. pol. Pod opaską 2500 mk. pol. Ogłoszenia i abonentów przysyła: Administracja w Gdańsku, Stadtgebiet 12; księgarnia kol. „Ruch“ w Gdańsku, Kassubischer Markt 21; w Poznaniu, w Krakowie i w Lwowie: biuro ogłoszeń „Polsce“ w Warszawie, ulica Wspólna; filja „Gazety Gdańskiej“ w Torwio i wszystkie biera ogłoszeń w Polsce.
OGŁOSZENIA za non. wiersz 1-lam. lub jego miejsce 130 mkp. Rekl. za tekstem non. wiersz 1-lam. 500.— mkp. Rekl. na 1-iej stronie za non. wiersz 1-lam. 700.— mkp. przyn. tylko na ćwierć strony.

Skrzynka pocztowa w Gdańsku nr. 188.

Gdańsk przyłączył się do żałoby.

W całych Niemczech, jak długie one i szerokie, nie odezwał się w chwili wyruszenia wojsk francuskich w kierunku Essen ani jeden głos, któryby wyłómaczył narodowi niemieckiemu, że niewyżyskanie zwycięstwa odniesionego przez ententę w wielkiej wojnie światowej, mści się straszliwie na samych sprzymierzeńcach i na spokoju całej Europy. Cała prasa niemiecka, a z nią i solidaryzująca prasa niemiecka w Gdańsku trzymała się w tej ważnej i przełomowej w dziejach wypadków ostatniej chwili wiernie hasła, sformułowanego jeszcze w ośmnastym wieku i głoszącego, że należy oszukiwać wszystkich, że wszystkimi się układać i nikomu słowa nie dotrzymywać. I nikt z pośród redaktorów niemieckich, jakiegoby on nie był obozu, nie powiedział oszukiwanemu przez cały ciąg wojny narodowi, że od czasu podpisania traktatu wersalskiego cały polityczny wysiłek Niemiec zmierzał ku jednemu celowi, a mianowicie aby traktat obejść w jakikolwiek sposób, a gdy nadarzy się ku temu sposobność, obalić go zupełnie. Po kilkukrotnych zjazdach i debatach, po licznych starciach Francji z opiekującym się stale Niemcami Lloyd Georgem, ustalono dwukrotnie sumę odszkodowań wojennych niemieckich i terminy ostatecznych ich spłat. Ale Niemcy za każdym razem, gdy termin spłaty się zbliżał, niby żebrak, który wskazuje na swe zdarte łachmany, wykazywali dewaluację swej marki i wołają na cały świat rozpaczliwie, że płacić już nie są w stanie. Aż ostatecznie zabrakło głównemu wierzycielowi zniszczonej, zrujnowanej teutońskim najazdem i wyczerpanej zupełnie upustem krwi Francji dalszej cierpliwości i silny poparciem opinii publicznej swego kraju premier Poincaré powiedział twardo i dobitnie, że na dalsze drwiny, kpiny i wybiegi Niemców nie zezwoli. Od postanowienia swego Poincaré nie odstąpił nawet wtedy, gdy w momencie wysoce groźnym zdawało się już całemu światu, iż dla przyjaźni między Anglią a Francją wybiła godzina agonii. I znowu pomylili się Niemcy w swych kalkulacjach i swych machiawelskich obliczeniach, że wykonanie groźby Poincarého uniemożliwi protest Ameryki, że sprzeciwi się zajęciu Zagłębia Ruhry nadewszystko Anglii. Stało się inaczej i zdumiony naród niemiecki dowiedział się kilka dni temu, że wojska francuskie wkroczyły do serca przemysłu niemieckiego, że zajęły Essen. Wszecchi światowa propaganda germanofilska, której przewodzą Keynes i Nitl uderzyła na alarm, a po przez całe Niemcy przeszedł pomruk nienawistnego gniewu z powodu rzekoma popelnionego pogwałcenia najświętszych praw niemieckich. I na wydany z Berlina rozkaz zgromadzić się w niedzielę tysięczne tłumy zupełnie nieświadomego ludu niemieckiego, ażeby wyrazić żywy protest przeciwko postępowaniu Francji. W lud ten wpojono przekonanie, że Niemcy płacić nie mogły, że sprostac wymaganiom, co do dostawy węgla było zbyt trudno. Przemilczano jednak zupełnie, że według wszystkich

Zapowiedź przybycia floty bolszewickiej do Kłajpedy.

Królewiec, 16. 1. (Tel. wł. Gaz. Gd.) Dziś oczekują przybycia floty bolszewickiej do Kłajpedy. Według umowy zawartej poprzednio w Kownie flota ta miała być w pogotowiu i na pierwszą wieść o zajęciu przez Litwinów Kłajpedy ruszyć w drogę.

Ponieważ każdej chwili zawinąć mają do Kłajpedy okręty francuskie i inne, jest obawa, by nie przyszło do nieobliczalnych komplikacji.

Okręt polski w drodze do Kłajpedy.

Warszawa, 15. I. Pat. Okręt polski, który na skutek zwrucenia się posła francuskiego odwozi dzisiaj pułkownika Trousson z Gdańska do Kłajpedy, natychmiast po spełnieniu swego zadania tj. odwiezieniu pułk. Trussona do Kłajpedy, powraca do Gdańska.

Francuski pancernik wojenny do Kłajpedy.

Paryż, 15. I. PAT. (Havas) Rząd francuski wysłał do Kłajpedy pancernik wojenny Voltaire.

Wkroczenie wojsk litewskich do Kłajpedy.

Zacięte walki. — Do miasta wkroczyła kawalerja i piechota.

Królewiec. (Tel. wł. Gaz. Gd.) Przepowiednia moja, iż Kłajpeda zostanie zajęta przed przybyciem okrętów wojennych Francji i Anglii spełniła się. W południe wkroczyły bandy litewskie do miasta, nie napotykając już znacniejszego oporu.

Poniżej podaję fakty tak, jak one rozgrywały się od niedzieli. Sytuacja w niedzielę była dla małego oddziału francuskiego, zasilanego policją krajową o tyle korzystniejszą, że wszelkie ataki Litwinów, przypuszczone w nocy, zostały odparte, a w mieście panował zupełny spokój. Z niedzieli na poniedziałek powtórzały się ataki wojsk litewskich, ale nie miały one więcej powodzenia, niż dni poprzednich. (Wszystkie mniemaje, podsuwające się pod samo miasto oddziały odparto po wymianie strzałów karabinowych, przyczem Litwini ponieśli mniejsze straty.

W poniedziałek rano rozniosła się wiadomość, że Litwini podsuwają się pod miasto w większych oddziałach i około godziny 11-tej rano zauważono, że opalali oni fabrykę płótna do namiotów. Wojska francuskie były zniewolone wobec przewagi Litwinów, prowadzonych przez oficerów niemieckich, wycofać się do miasta. Litwini podsunęli się, nie napotykając już większego oporu do północnej części miasta, gdzie zgasił latarnie

nie morską i obsadzili całą wieżę, zajmując jednocześnie wybrzeże południowe „Dangi“ i zdołali ją przekroczyć w kilku miejscach. Mosty nie zostały w tym miejscu zniszczone i to ułatwiło Litwinom wtargnięcie do miasta.

Główne walki o zdobycie miasta zawrzały na rynku „Friedrichsmarkt“, na Nowym Rynku i w dzielnicy Spichlerskiej nad Dangą. Francuzi stawiali najcięższy opór w pobliżu prefektury. Walkę utrudniały masy robotnicze, które wobec wstrzymania pracy w fabrykach, wyległy na ulice. O godzinie 12-tej zawrzała walka w pobliżu mostu „Gieldowego“, który Litwini ostatecznie zajęli, przepuszczając drogą tą piechotę i kawalerję.

Pierwszy oddział Litwinów, nie wynoszący więcej niż 30 żołnierzy wtargnął do miasta przez wielki most w pobliżu Schaelmuehle tuż przy reżni miejskiej i posuwając się ulicą Aleksandrowską, rozdawał kartki ulotne i odezwy. Po zajęciu prefektury, na której wywieszono białą chorągiew, strzały ustały. Wojska francuskie zaatakowane od tyłu, zostały rozbrojone. Rozbrojono również straż miejską. Na rynku leżał przez godzinę trup zabitego Litwina. Po południu wkroczyła do Kłajpedy kawalerja, 3-ci pułk dragonów von Boettchera.

Litwini przy ataku.

Po obu stronach zabici i ranni.

Kłajpeda, 15 I. (AW.) Godz. 11.30. Zeszłej nocy rozpoczął się generalny atak litewski, do tej chwili położenie jest bardzo poważne. Litwini starają się opanować miasto od południa od strony Althof i forsują Steintohr. Południowa część

miasta zajęta, mosty podniesione, istnieje poważna możliwość zagarnięcia całego miasta. Po obu stronach zabici i ranni. Okrętów koalicyjnych dotąd niema. Miasto puste, rolety puszczane.

zebranych przez komisje kontrolujące zestawień i według zebranych poufnych informacji Niemcy świadomie i celowo uchylały się od spłacenia długów i od obowiązków, nałożonych na nie przez traktat wersalski. Nie powiedziano też narodowi niemieckiemu, że według przedstawionego przez rząd niemiecki programu nie Niemcy będą winne Francji, lecz Francja będzie winna Niemcom. Co najważniejsze, tą zatuszowano wobec narodu niemieckiego, znaną wszystkim prawdę, a mianowicie, iż Niemcy tajnie i skrycie przygotowują się do odwetowej wojny głównie lotniczej i gazowej i że Francja musiała ostatecznie przygotowania te udaremnić.

Gdyby to wszystko był wiedział naród niemiecki, nie przyszłoby do onegdajszych tak groźne objawy przybierających manifestacji w Berlinie i innych miastach i nie poszedłby na nie zwołany przez Heimatbundy i Trutz i Schutzbundy naród gdański.

I znowu okazało się, niewiadomo, po raz który, jak wielki wpływ posiadają przysyłani do Gdańska agitatorzy pruscy, jak wielką rolę odgrywają tu duchem pruskim owiani exoficerzy, uprawiający stale gorącą agitację za utrzymaniem stałego duchowego kontaktu z resztą Niemiec i buntujący lud gdański przy każdej sposobności przeciw wyrokowi traktatu wersalskiego. Zorganizowany w blisko stu „Vereinach i Verbandach“ naród gdański w karnym posłuszeństwie, wpojęnem weń za czasów panowania koszarów pruskich, przybył na zaaranżowany przez płatnych z Berlina przywódców festyn żałobny i wsłuchiwał się w nieszczere, ale za to z wielkim patosem wygłaszane przemówienia dwu mówców nacjonalistycznych. Z przemówień tych, nawołujących bezkrytyczne masy do wyrażenia protestu przeciwko zajęciu Ruhry nie zabrzmiiała ani jedna nuta, z którejby naród mógł wnioskować, że za całe nieszczęście, jakie spada na naród niemiecki, odpowiedzialny jest rząd berliński i że wszystko, co się w dniach tych dzieje, nie jest skierowane, jak powiedział najwyraźniej pr. Poincaré, przeciwko nieszczęśliwemu narodowi niemieckiemu, lecz przeciwko tym, którzy idą ręką w rękę z wielkimi kapitalistami i przemysłowcami niemieckimi i pchają lud, pchają Niemcy całe ku ruinie i przepaści.

Pominąwszy gruby nietakt zwoływania w Wólne Mieście manifestacji i wieców protestujących, na które mogą sobie ostatecznie pozwolić miasta niemieckie — wskazaćby można i na fakt, że festyny żałobne, odprawiane w Gdańsku z powodu zarządzeń ententy w Niemczech i z innego punktu widzenia były wysoce niewłaściwe i że żyje w Gdańsku wielka część narodu niemieckiego i polskiego, która na wyrażony protest, zakończony słowami zapewnianiami, iż „Gdańsk oczekuje chwili oswobodzenia“, absolutnie nie godzi się.

Oddział francuski wzięty do niewoli.

Z Kłajpedy niema wiadomości.

Królewiec, 15 I. (AW.) Zainterpelowany przez przedstawiciela „Agencji Wschodniej“ konsul francuski w Królewcu oświadczył, że z Kłajpedy niema żadnych wiadomości. Na zapytanie, jakie są losy żołnierzy francuskich, broniących Kłajpedy, konsul oświadczył, że nie wie, ale przypuszcza, że zostali wzięci do niewoli.

W Warszawie

W Gdańsku

Dolar
Marki (niem.)

14,500
(pol.) 53

W prasie belgijskiej o Polsce.

W jednym z ostatnich numerów poczytnej gazety „Neptune“ wychodzącej w Antwerpii, znajdujemy autentyczne enuncjacje o stosunkach polskich konsula belgijskiego we Lwowie p. M. D. Spitaelsa, dyktowane życzliwą troską, by wypadki tragiczne, których widownią była niedawno Polska, nie stały się przyczyną fałszywych sądów o naszym kraju w pewnych sferach Belgii.

Po rzucie oka na położenie polityczne znajdujemy tam następujące interesujące szczegóły:

Jest to naród zajmujący, może trochę egzaltowany z politycznego punktu widzenia, lecz pracowity i pragnący widzieć owoce swej pracy. Rzecz oczywista, że jego sytuacja finansowa nie jest jeszcze zrównoważoną. Zobaczycie jednak, że nie omieszka się wkrótce stabilizować. W dym razie obecny kurs marki może być tylko korzystnym dla nas Belgów, w zawieraniu transakcji z Polską.

Nieszczęściem jest dla nich nierównomierne rozłożenie podatków i faworyzowanie sfer rolniczych. Można też ubolewać, że ten sam kodeks prawny nie obowiązuje we wszystkich trzech b. zaborach. Są to jednak braki podrzędniejsze, które zresztą wkrótce znikną z widowni. Już teraz możemy skonstatować pewien postęp.

Mogę podnieść szczególnie bogactwa rodzime tego cudownego kraju, który potrafi dzięki swoim kopalniom żelaza, nafty, soli, olbrzymim lasom, jak również zbiorom wszelkich ziemiopłodów, nie tylko zaspokoić potrzeby własne, lecz również zapewnić sobie znaczny eksport.

Wiadomości, które świeżo zebrałem, pozwalają mi przytoczyć jako przykład wielkie zapasy kartofli, mogących być wywiezionymi. A nie są to jedyne produkty rolne, na któreby zagranica mogła reflektować.

Co do handlu drzewem, leżałoby w interesie Belgii celem podniesienia rentowności przystąpić wprost do eksploatacji lasów i zakładać tartaki, które pozwoliłyby wysłać drzewo już obrobione i gotowe do użytku, przez co możnaby zredukować koszty transportu. Obudzi to zapewne zainteresowanie, jeżeli oznajmię, że środki transportowe zostały zorganizowane i funkcjonują teraz bardzo normalnie.

Nie będę tu mówić o przemyśle naftowym. Zasoby polskie są — rzecz wiadoma w Belgii — znaczne, mimo iż przeważna ilość terenów nie jest jeszcze eksploatowana. Zwracam uwagę naszych inżynierów na ten moment — jak również uwagę naszych fabrykantów na dostawę narzędzi wiertniczych.

Belgowie zostali zdystansowani pod względem przez Niemców i Czechów, lecz mogliby odzyskać swe stanowisko przez dostawę motorów dla Polski, która ich bardzo potrzebuje.

Rynki zbytu są również otwarte dla naszych fabrykantów maszyn do obróbki drzewa.

Krótko mówiąc, jeżeli kupcy i przemysłowcy belgijscy zechcą bacznie śledzić rynek polski, przekonają się, że osiągną znaczne korzyści, skierowując swą uwagę w tym kierunku.

Byłem dziś w Brukseli na posiedzeniu Komitetu wystaw i targów handlowych (Comite des Expositions et des Foires Commerciales). Doroczne „Targi Wschodnie“ odbędą się od 5 do 17 września 1923 r. we Lwowie. Już w roku zeszłym odniosły one znaczne powodzenie. Mogę oświadczyć, że w tym roku będą one jeszcze bardziej godne uwagi i że udział Belgii będzie jednym z najznaczniejszych. Nie wątpię, że nasi wystawcy powrócą stamtąd zachwyceni swym pobylem w Polsce i że potem nastąpią trwałe stosunki wzajemne ku pożytkowi obu krajów.

O drzewo z lasów państwowych dla polskiego przemysłu drzewnego.

Niejednokrotnie donosiliśmy już o katastrofie, grożącej przemysłowi drzewnemu z powodu braku drzewa, które wywozi się masami za granicę. Katastrofa ta zmaterializowała się głównie w okręgu nadnoteckim.

W tej sprawie wyjechała z Bydgoszczy do Warszawy specjalna delegacja drzewnego związku fabrykantów celem domagania się drzewa z lasów państwowych. Deputacja była u ministrów Raczyńskiego, Darowskiego i Strassburgera, nigdzie nie odnosząc konkretnego sukcesu. Poskutkowało dopiero audjencja u premiera Sikorskiego, której przebieg członkowie deputacji przedstawiają w specjalnym komunikacie.

Z początku audjencja nie zapowiadała się zbyt pomyślnie, aż jeden z członków deputacji uderzył w inną stronę. Czytamy w wydanym komunikacie:

Audjencja zdawała się dobiegać końca, gdyż pan Sikorski już powstał. Nie mniej Dr. Winiarski jeszcze dorzucił:

— Pan prezydent ministrów pozwoli na dwa słowa. Chcę postawić tylko jeszcze kropkę nad i...

— Proszę... słucham pana...

— Byliśmy przyjęci oto przez pana prezydenta ministrów. Lecz ja bym chciał zwrócić się osobno i specjalnie do generała dywizji...

— Ot właśnie — to lubię... Proszę niech pan mówi. Zrozumiemy się teraz doskonale...

— Powiem krótko i po żołniersku. Potrzebujemy w Bydgoszczy szybkiej pomocy. Od tego zależy wprost nasza egzystencja. Byliśmy już u trzech ministrów jak się okazało, tylko homeopatów. A nam potrzebny jest chirurg. Dlatego przysłaliśmy z naszą bolączką wprost do pana generała. Niech pan ją przetnie swoim żołnierskim mieczem. Sprawa jest

dość prosta. Fabrykantowi drzewnemu w Bydgoszczy i okolicy wyczerpał się dziś zapas surowca i kupić go już nie jest obecnie w stanie. Jeszcze tak niedawno metr kubiczny przetartej sosny kosztował do 10 000 Mkp., dziś kosztuje wyżej pół miliona. Skąd ma fabrykant wziąć potrzebne mu dziś setki milionów na surowiec? Sam ich niema, w skarbie państwa także pustki. Ale Polska ma wokół Bydgoszczy i Torunia istne skarby w drzewie leśnym. Niech pan generał nie pozwoli, iżby je nam z przed nosa wywoził na spekulację eksporter zagraniczny. Jemu chodzi o zarobek a nam wprost o życie. To już nie tylko sprawa przemysłu krajowego, ale wprost sprawa socjalna i narodowa. Robotnik nasz widzi, jak w jego oczach wywozi się ośmas do Gdańska, Berlina i Hamburga liczące wagony drzewa, które potem wracają do nas w gotowych fabrykacjach, nawet jako wykałaczki, nawet jako kolki do kiełbasy. A nasz robotnik mrze z głodu bez pracy. Nie po to uruchomiliśmy z największym wysiłkiem na kresach zachodnich bardzo już tam poważny przemysł polski, by go nam sąsiad niemiecki dziś bez litości zadusił. Nie dopuść do tego p. generał, a zawojujesz sobie całą przemysłową Bydgoszcz z przyległościami...

Generał dywizji słuchał, nie straciwszy widać ani jednego słowa. Wstał szybko, spojrzął na zegarek i rzekł:

— Mam honor pożegnać panów... Jest kwadrans na 4-tą... śpieszę na biał... O godzinie 4 sprawa panów będzie omawiana na Radzie Ministrów...

Audjencja była skończona.

Według otrzymanych w dzień później wiadomości z Warszawy sprawa znajduje się na drodze do jaknajpomyślniejszego załatwienia.

*****

Nielegalny wywóz żywności polskiej przez Gdańsk.

Polsko-gdańska umowa gospodarcza pozwala wywozić z Polski na wyłączny użytek gdańszczan wszelką żywność bez żadnych ograniczeń i pozwoleń wywozowych, z czego korzystają różni lichwiarze i paskarze, skupując wielkie ilości tej żywności, i nadmiar jej wywożą z Gdańska do Niemiec. Na całym Pomorzu uwiija się wielu agentów żydów, Niemców a także nieuczciwych Polaków, wykupując co tylko się da i wywożą drogą legalną — więcej jeszcze nielegalną.

Bardzo ciężkie zarzuty przeciw Gdańskowi w tej kwestji podnosi „Słowo Pomorskie“ pisząc:

Towar przychodzi z Polski do Nowego Portu w Gdańsku bez pozwoleń na wywóz. Funkcjonariusze gdańskiego urzędu celnego w Nowym Porcie w sposób nielegalny wagony te traktują jako tranzytową przesyłkę zagraniczną i przekazują ją do oceny w polskich urzędach celnych w Wejherowie, Szymonowie lub Chojnicach. Urzędy te wobec zaopatrzenia transportu w gdańskie świadectwa tranzytowe, przepuszczają towar do wolnego portu, skąd już swobodnie wędruje zagranicę.

Właściwe „tranzytowanie“ odbywa się w ten sposób, że po przyjęciu wagonu gdański urzędnik celny żąda przedstawienia pozwolenia wywozowego i w oczekiwaniu na to pozwolenie (którego de facto niema i nie będzie), odstawia wagon na bok. W międzyczasie zwraca się zainteresowany petent do innego urzędnika, zarządzającego wywozem z wolnego portu i prosi go.

Władze celne zainteresowały się bliżej listami przewozowymi, opiewającymi na mąkę i zboże i zatrzymały szereg transportów, uznając je za kontrabandę.

Stwierdzono, że do Nowego Portu w październiku wpłynęło z Polski 150 wagonów jaja i 60 wagonów mąki.

Dalej gabinet p. Nowaka wydał do końca r. 1922 pozwolenie na wywóz 144 wagonów jaja, tymczasem, według danych gdańskiej dyrekcji kolejowej przez jedną tylko stację Tczew od 1 października do 4 grudnia przesłano 275 wagonów jaja.

Olbrzymie masy żywności magazynuje się również w składach Nowego Portu, należących do największych firm ogładzających Polskę.

Z magazynów tych autami lub berlinkami dostarcza się towar na okręty, a wobec dużej ilości stacji załadowanych, a małej liczby polskich inspektorów celnych i ich ograniczonej ingerencji, nie sposób jest przeszkodzić nielegalnemu wywozowi.

Również ingerencja dyrekcji kolejowej gdańskiej jest w tym względzie bardzo mała, gdyż listy przewozowe są zwykle wystawiane do stacji nadgranicznych, np. Wejherowa, zupełnie legalnie, a stamtąd dopiero wywozi się transporty zagranicę.

Fale Bałtyku unoszą żywność naszą, pieniądze płyną do kieszeni wrogów, a ludność na tem cierpi i skarb państwa ubożeje.

Podajemy te szczegóły na odpowiedzialność „Słowa Pom.“, nie wątpiąc, że odpowiednie władze zarządzają zbadanie sprawy.

Niedziela, 28 stycznia, dyr. Marcelli Schelffs: „Pańszczyzna w dawnej Polsce“.

Niedziela, 4 lutego, dr. Franciszek Kubacz: „Pan Tadeusz“ Mickiewicza, jako epepeja narodowa“.

Niedziela, 11 lutego, inż. Zochowski: „Awiacja dni najnowszych“.

Niedziela, 18 lutego, Jan Pietrzycki: „Ostatni ton polskiego romantyzmu“.

Do naszych Czytelników!

Przeplata wynosić będzie w Polsce 2500 mkp., do czego dochodzi opłata pocztowa 300 mk. i koszty manipulacyjne w kwocie 150 mk., tak, że „Gazeta Gdańska“ razem kosztować będzie na miesiąc luty 2950 mk.

W Wolnem Mieście Gdańsku i w Niemczech kosztować będzie „Gazeta Gdańska“ na miesiąc luty.

1 000 mk. niem.

Ponieważ urząd pocztowy w Gdańsku z powodów formalnych nie przyjął naszego wniosku o podwyższeniu przedpłaty na miesiąc, przeto przyjmować będzie tylko 500 mk. jako przedpłatę. Wobec tego zmuszeni jesteśmy poprosić naszych Czytelników w Wolnem Mieście i Niemczech, aby bezzwłocznie, a najpóźniej do 25 stycznia, przysłali na ręce nasze przekazem lub wpłacili na konto czekowe Gdańsk 1307 różnicę w kwocie 500 mk. niem. Prosimy przekazy adresować:

Zjednoczone Wydawnictwa Pism Polskich w Gdańsku Sp. z o. p.

GDANSK, Stadtgebiet 12.

Listowi przyjmują przedpłatę na „Gazetę Gdańską“ na miesiąc luty

od 15 do 25 stycznia 1923 r.

We własnym więc interesie Szan. Czytelników prosimy, aby zechcieli skorzystać z tej okazji i zamówili na czas „Gazetę“, gdyż w przeciwnym razie nastąpi przerwa w dostarczaniu jej.

Wydawnictwa „Gazety Gdańskiej“

Związek Handlowców w Poznaniu, filja w Gdańsku, Zjednoczenie Zawodowe Pracowników Handlowych Przemysłowych i Biurowych. Biuro znajduje się przy ulicy Poggenpuhl

Sprawy polskie

—o—

Wł. Grabski a stronnictwa prawicowe.

„Gazeta Warszawska“ zaznacza, że p. Wł. Grabski, obejmując tekę skarbu, decyzję powziął z własnej inicjatywy i na własną odpowiedzialność zupełnie bez kontaktu ze stronnictwami Chrześcijańskiego Związku Jedności Narodowej.

Dr. Wachowiak nie przyjął województwa śląskiego.

„Goniec Wielkopolski“ donosi: Prezesowi klubu NPR. dr. Wachowiakowi zaproponowano objęcie stanowiska wojewody śląskiego. Dr. Wachowiak propozycji tej nie przyjął.

Co słychać na Pomorzu?

Z życia „Sokoła“ na Pomorzu.

(Korespondencja własna „Gazety Gdańskiej“.)

Bydgoszcz, 14. I. 23. Dzisiaj w południe odbyło się w gmachu Szkoły Przemysłu Artystycznego walne zebranie Rady Dzielnicy Pomorskiej Związku Sokołów Polskich w obecności 5 członków przewodnictwa, po 2 członków zarządu okręgowego i to okr. I, III, IV, V i VI (II nie przysłał przedstawicieli) oraz 42 delegatów z poszczególnych gniazd. Było więc razem 57 przedstawicieli organizacji „Sokoła“ na Pomorzu, do której należy także okręg V bydgoski, mimo, że administracyjnie należy do województwa poznańskiego. Walne zebranie zajął prezes dzielnicy pomorskiej, druha Sulecki z Torunia, który powitał delegatów, a następnie odczytał list wiceprezesa dzielnicy, druha Poszwińskiego z Grudziądza, w którym tenże niewinął swą nieobecność. Marszałkiem walnego zebrania wybrano druha Mokrzyckiego z Bydgoszczy, który powołał do pióra druha Posłusznego z Bydgoszczy. Nastąpiło sprawozdanie prezesa, naczelnika i skarbnika. W kasie dzielnicy pomorskiej znajduje się około 700 000 mk. w gotówce i papierach wartościowych. Po dość obszernej dyskusji nad sprawozdaniami, udzielono dotychczasowemu pre-

Polskie wykłady powszechne w Gdańsku

(Wstęp na wykłady bezpłatny. — Początek o godzinie 5 po południu. — Sala Gminy Polskiej (Petershagen.)

Niedziela, 21 stycznia, dr. Antoni Langowski: „O budowie ciała ludz-

Do przewodnictwa dzielnicy pomorskiej wyano na trzy lata druha Mokrzyckiego z Byd-
szczy prezesem, druha Samolińskiego z Gru-
lądza wiceprezesem, druha Malczewskiego
Bydgoszczy sekretarzem, druha Kalasa z Byd-
szczy skarbnikiem, druha Makowskiego
Torunia naczelnikiem, oraz druhów Kulczyń-
skiego z Gniewu i Filipowskiego z Grudziądza.
Ze sprawozdań przedstawicieli poszcze-
lnych okręgów wynika, że okręg I (Gdańsk),
zy 13 gniazd — 591 członków, (II nierepre-
ntowany), III (Grudziądzki) w 13 gniazdach
zostało 1400 członków, okręg IV w 8 gniaz-
dach 876 członków, V (bydgoski) w 18 gniaz-
dach 1161 członków, VI w 7 gniazdach 774
członków, uchwalono zanotować w protokół
zgany dla zarządu okręgu II (chojnicko-tu-
chołsko-sepoliński), że nie przysłał delegatów
nie niewinnych swej nieobecności na walnem
braniu rady dzielnicowej.

Następnie rada uchwala na propozycję dru-
ha Samolińskiego nie urządzać w roku bieżącym
lotu dzielnicowego na Pomorzu, ze względu
na to, że odbędzie się dwa loty dzielnicowe i to
w Cieszyńcu i Wilnie. Lot dzielnicowy pomorskiej
chwalaono odbyć w roku 1924.

Naczelnik dzielnicowy zawiadomił, iż w roku
bieżącym odbyć się mają zawody związkowe
na Pomorzu, które zebrani uchwalili urządzać
w Toruniu.

Wniosek przewodnictwa innego podziału nie-
których okręgów, oraz dwa inne wnioski w
tej samej sprawie, które wypłynęły z pośród
zebranych, upadły, gdyż nie znalazły większo-
ści głosów.

Po załatwieniu jeszcze kilku drobniejszych
spraw, zamknął prezes druha Mokrzycki walne
zebranie rady hasłem „Czołem!”

— **Toruń.** (Dawniejszy dowódca Okr. VIII
gen. Zieliński znowu w służbie czynnej.) Dono-
szą z Warszawy, że Min. Spr. Wojsk. powo-
łał gen. Zielińskiego ze stanu spoczynku do
służby czynnej i powierzył mu inspekcję przy-
mieszczania rezerw, w szczególności obozów i
kursów ćwiczebnych, organizowanych w tej
dziedzinie, a więc obozów letnich młodzieży
szkolnej, kursów zimowych dla młodzieży
włoskiej itp.

Funkcja ta jest tylko czasowa.

—* (Towarzystwo naukowe.) Towarzystwo
naukowe odbyło w grudniu 1922 r. w Toruniu
roczne walne zebranie. Cztery dni po zebrani-
u ukończył T. N. 47 lat swego istnienia.
Zebraniu przewodniczył b. minister i starosta
krajowy dr. Wybicki. Ze sprawozdania pre-
zesa T. N. d-ra Łęgowskiego wynikało, że
głównie T. N. przeszedł już pod zarząd miasta
i ulega naprawie, względnie przygotowaniu do
pomieszczenia biblioteki im. Kopernika, której
otwarcie ma nastąpić w czasie obchodu 450-
lecia urodzin Kopernika. Ministerstwo W. R.
i O. P. udzieliło na urządzenie biblioteki
3 miliony marek zapomogi i godzi się na do-
finansowanie do niej księgozbioru gimnazjum toruń-
skiego. Biblioteka była 3 razy tygodniowo po
2 godziny otwarta, lecz dla braku opał w
ostatnich tygodniach korzystanie z niej było
utrudnione; zbiorów muzealnych dla braku na-
dзору udostępnić nie było można. Biblioteka
nawigowała przerwana przez wojnę wymianę
publikacji z innymi towarzystwami i nabyła
szereg druków odnoszących się do Torunia i
Kopernika, których nie posiadała. Walne ze-
branie postanowiło wzięcie udziału Tow. N.
w uroczystości kopernikowskiej 19 lutego
1923 r. i poleciło zarządowi udział ten uzgodnić
z programem, który opracuje ogólny komitet
uroczystościowy w Toruniu.

—* (Tajemniczy napad bandycki.) „Gł.
Pom.” donosi: W nocy na wtorek 9 bm. około
12.30 na szosie pod Łysomicami wracający z
teżej wioski pewien obywatel usłyszał w lesie
krzyk kobiecy. Nie mając broni, przeczaił się
w rowie, gdzie był świadkiem następującego
wypadku: Na szosie stało 4 doświadczone przy-
wódcy bandy, z których trzech byli zamo-
skowani. Wszyscy 4-ej, obłąkani pewnego,
elegancko ubranego mężczyzny i młodą kobietę
prowadzili bardzo ożywioną dyskusję, w toku
której wspominali o kwocie 800 000 mk. Na-
stępnie wynusili z nich futra, owi trzej
zamaskowani uprowadzili kobietę dalej w las,
z którą po kilku minutach wrócili. Upatr-
nięwszy ślady na szosie osobnicy uprowadzili
swe ofiary w stronę Łysomic. Świadek tego
zajścia, p. T. z Torunia, po przybyciu do
miasta doniósł o tem policji śledczej, która
wysłała na miejsce wypadku kilku urzędników.
Rysopis jednego z bandytów niezamaskowa-
nego według zeznań świadka zajścia jest na-
stępujący: zarzutka czarnego koloru, czarny
szyty kapelusz; poza tem przy jednej ręce
2 sztywne palce.

Dotąd napadnięci nie zgłosili się jeszcze na
policji.

Grudziądz. (Z kroniki bandytyzmu.) W sam
nowy rok zdarzył się niebywały wypadek zuch-
wałego obrabowania mieszkania kasjera Kasy
Skarbowej p. Pilca. Późnym wieczorem wpa-
dło do domu wyżej wymienionego, kilku
uzbrojonych bandytów, steroryzowało domo-
wników i zrabowało garderobę, biżuterję i
całą gotówkę — powodując tem szkodę na
kilka milionów mkp. Dotychczasowy pościg
bez wyniku.

— Zgłoszono w komis. policji zaginięcie
dwóch młodych dziewcząt w wieku 18—20 lat.
Zachodzi podejrzenie, że stały się one ofiarami
handlarzy żywym towarem — przybyli z

—* (Skok złodzieja z pociągu.) W nocy w
pociągu z Poznania do Grudziądza, został
p. L. Lipecki z Gołębiewa w pow. grudziądz-
kim napadnięty we śnie przez złodzieja, który
mu podczas snu wyciągnął z kieszeni 120 000
marek. Zbudziwszy jednak poszkodowanego
przy szukaniu za dalszą zdobyczą zaczął ucie-
kać korytarzem aż do ostatniego przedziału,
skąd nie widząc innego wyjścia, wyskoczył z
pociągu, który był w pełnym biegu. Natych-
miast zatrzymany pociąg stanął jednak dopie-
ro kilkaset metrów od wypadku. By nie za-
trzymać ruchu pociągów ruszył pociąg naprzód.
Na sąsiednim torza przejechał w tej chwili poc.
pospieszny, który prawdopodobnie dokonał
straszego sądu, gdyż przypuszczać należy, że
złodziej skoczywszy z pociągu, potulł się i zo-
stał na sąsiednim torze. Z Gniezna wysłano
policję śledczą na miejsce wypadku.

— **Chojnice.** (Zajęcie na granicy.) Koloni-
sta Bahn z Pamiętowa (pow. tucholski) chciał
przemycić przez granicę nowe szory. Straż
pograniczna zawezwała go, aby zatrzymał się
a gdy rozkazu nie posłuchał, dała doń strzał.
Kula ugodziła go w głowę. W stanie ciężkim
przewieziono go do lazaretu.

— **Starogard.** (Z Rady miejskiej.) Posie-
dzenie Rady miejskiej odbyło się dnia 8 bm.
Do punktu 4 porządku obrad odczytał p. prze-
wodn. Radomski, uchwałę magistratu, wedle
której wsparcia dla ubogich podwyższone zo-
stają od 1 bm. na 3000 mk. dla ubogich, któ-
rzy żadnej innej pomocy nie otrzymują.

Oplaty za ubiór w rzeźni miejskiej zostają
podwyższone jak następuje: za bydło rogate
ponad 200 kg. 9000 mk., niżej 200 kg.
6000 mk., za cielętą, skopy i kozy 2500 mk.
świnie ponad 50 kg. 7500, niżej 50 kg. 5500
mk., również zostają podwyższone wszelkie
inne oplaty. Dalej podwyższoną zostaje cena
za wodę na 250 mk. za metr kubiczny, gaz
600 mk., prąd elektr. 550 mk., siła 600 mk.
światło, koks 12 000 mk. ctr., smoła 32 000 mk.
dla tutejszych a 35 000 mk. dla zamiejscowych.

Jako opłatę za przedzierzawienie p. Trampie
nieruchomości miejskie uchwalono pobierać
50 funt. żyta z morga z zastrzeżeniem, że tylko
wówczas będzie mu wolno całą rolę zatrzymać
po tej cenie, o ile sam ją będzie uprawiał, w
przeciwnym razie magistrat zastrzeżenie sobie
ziemię tę dalej przedzierzawić. — Komorne p.
Loesdauna podwyższa się na 36 ctr. żyta miast
dotychczas 36 000 mk. — Uchwalono sprzedać
p. Diugnońskiemu całą 6 i pół morgową parcelę
miejską nad drogą kręzną za cenę 160 ctr.
żyta pod warunkiem, że p. Diugnoński w prze-
ciagu trzech lat wybuduje tam fabrykę lub
dom mieszkalny.

Dalej zatwierdzono uchwałę magistratu, aby
przedzierzawić Związkowi Inwalidów Wojen-
nych 7 tablic reklamowych za cenę 2000 mk.
pod warunkiem bezpłatnego wywieszania ob-
wieszczeń magistratu. — Uchwalono wydier-
żawić p. dr. Gaskowskiemu plac miejski przy
ul. Hallera 24 do 26 w celu założenia tam
ogródka. W końcu uchwalono przyjąć pannę
Helenę Świeczkowską jako pielęgnarkę miej-
ską z poborami I stopnia niższych funkcyjna-
rystów.

**Zjazd delegatów Pom. Okr. Oddz. „Stowa-
rzyszenia Chrześ. Narod. Szkół Powszech-
nych w Polsce” odbędzie się w niedzielę, dnia
4 lutego 1923 r. na sali p. Migodzińskiego w
Grudziądzu, ul. Radzyńska 3.**

Porządek dzienny: O godz. 9 rano odbędzie
się Msza św. w kościele św. Ducha, (kościół
gimnazjalny, ul. Klasztorna); o godzinie 10 po-
czątek obrad. Zagajenie. 1) Wybór komisji
a) weryfikacyjnej, b) wnioskowej c) matki;
2) Sprawozdanie ze Lwowa (kol. Dobecki —
Chelmża); 3) Sprawozdania a) dyrekcji (kol.
dyr. biur. Spica), b) kasy (kol. skarbn. Wo-
janowski); 4) Sprawozdanie komisji weryfi-
kacyjnej; 5) Sprawy personalne. Sprawozda-
nie komisji matki: a) potwierdzenie kooptacji
wiceprezesa, b) wybór ref. dla spraw. ogóln.
oświat.; c) wybór 3 członków do komisji re-
wizyjnej kasowej, d) wybór 7 członków do
sądu honorowego; 6) Sprawozdanie komisji
rewizyjnej kasowej: a) przyjęcie rocznego
sprawozdania i rachunków Oddziału, b) pro-
jekt budżetu na rok 1923, 7) Uchwalenie wy-
sokości dodatkowych władek członków na po-
krycie wydatków nadzwyczajnych; 8) Wyzna-
czenie miejsca dla przyszłego Walnego zjazdu
delegatów oddziału. — Wyznaczenie marszruty
dla przyszłej wycieczki krajoznawczej; 9) Za-
warcie umowy z poznańskim Bankiem Ubez-
pieczeń dla zabezpieczenia członków od
nieszczęśliwych wypadków; 10) Sądowe zarejestro-
wanie Oddz. Okr. Pom.; 11) Utworzenie biura
prawnego; 12) Uchwalenie wniosków, nade-
slanych z kół powiat. i kół miejscowych
(Ostateczny termin nadesłania wniosków
upływa dnia 31 stycznia br.); 13) Wolne
głosy; 14) Zamknięcie Zjazdu.

Każde kolo winno wysłać na każdą rozpo-
czętą dziesiątkę liczby członków jednego dele-
gata, opatrzonego w specjalną legitymację,
podpisaną przez zarząd koła.

Ze względu na ważność spraw stojących na
porządku dziennym jest konieczna reprezen-
tacja wszystkich kół.

Grudziądz, dn. 7. 1. 1923 r.

Dyrekcja Pom. Oddz. Okręgowego „Stowa-
rzenia Chrześ. Nar. Nauczycielstwa w Polsce.”
(—) Poseł A. Nowicki, prez.

— **Z Czerwonego Krzyża.** Składka członka
rzeczywistego Polskiego Czerwonego Krzyża
wynosi na rok 1923 marek pięćset, nowowstę-
pujący członkowie dożywotni wpłacają obec-
nie mk. 25 000. Członkowie Towarzystw, któ-
reby przystąpiły gremjownie do P. C. K., placą
połowę.

Apelujemy gorąco do społeczeństwa o za-
pisywanie się na członków instytucji, której je-
dynym źródłem dochodu są składki członków i
ofiary, a która ma na celu: „być gotową otrzeć
i goić rany podczas wojny i dbać o zdrowie
społeczeństwa — największy hart narodu w
czasie pokoju”. Zapisy przyjmują Biuro Okrę-
gowe w Toruniu, Łazienna 20 w g. 9—3, so-
boty 9—1, oraz oddziały miejscowe we wszyst-
kich powiatowych i znaczniejszych miastach
Pomorza.

Z całej Polski.

Hallerczycy w obronie swego wodza.

Poznań. Odbił się tu zjazd Hallerczyków, na
którym postanowiono wystosować do gen.
Hallera telegram holdowniczy, który brzmi:

„Wobec niecznych napaści na dostojne Imię
Twoje, przyjmij Czcigodny Generale zapewnie-
nie najgłębszej czci, niewzruszonej wierności i
gotowości do obrony Twojej”.

Jednocześnie postanowiono w obronie gen.
Hallera wystosować do prasy narodowej nastę-
pujący komunikat:

„Zjazd poleca zarządowi chorągwi poznań-
skiej wyrazić pogardę wszystkim napastnikom
i oszczercom, którzy mieli czelność na tak za-
służonego w walce o niepodległość Polski Męża
wzorowego Polaka, Wodza i Generała miotać
równie bezczelne, jak i niekierne oskarżenia.
Wszyscy byli podwładni wielkiego Generała,
który był nie tylko przełożonym, ale najlep-
szym ojcem i opiekunem, otaczają Go przy-
wiązaniem i miłością do tego stopnia, że chęć
zniesławienia swego wodza uważają za obelgę,
wymierzoną w ich polskie serca i dlatego każ-
dy z osobna gotów jest stanąć w obronie czci
dostojnego Generała, a jest nas dużo porozru-
czanych po całej Polsce. O tem niech nie za-
pomną ci, którzy wiekopomnych zasług i czy-
nów rycerskich Gen. Hallera, ani odradzającej
się wolnej i niepodległej Rzeczypospolitej stra-
wić nie mogą”.

*****

Siedmiomilijardowy budżet Krakowa.

Projekt budżetu miasta Krakowa na r. 1923
wynosi w wydatkach zwyczajnych i nadzw-
yczajnych kwotę marek polskich 7 393 518 409,
w dochodach zwyczajnych 7 398 578 454 mk.
Bilans zamyka się nadwyżką w kwocie marek
polskich 60 045. Budżet, już uchwalony przez
komisję budżetową wejdzie w najbliższym cza-
sie pod obrady pełnej rady miejskiej.

*****

Skandalizowanie Łodzi.

W obecności konsula francuskiego w Łodzi
odbyło się zebranie magistratu z udziałem
wielkiej firmy „Batignolles” w sprawie skana-
lizowania miasta Łodzi. Koszty obliczono na
55 milionów rubli w złocie. Miasto wypuści
na taką sumę obligacje. Materiały nabywać się
będzie w Polsce. Dla robotników zatrudnionych
przy instalacji towarzystwo wybuduje 20 do-
mów mieszkalnych.

Kronika Gdańska.

Styczeń

16

Wtorek

Dziś: Marcelego Jutra: Antoniego

Wschód słońca o godzinie —

Zachód o godzinie —

Wschód księżyca o g. — popoł.

Zachód o godzinie — rano.

Stan wody w Wiśle dnia 15 stycznia

	czł. 1922	czł. 1923
pod Toruniem	+ 2,19	+ 2,17
pod Chelmnem	+ 2,15	+ 2,10
pod Kurzebrakiem	+ 2,73	+ 2,73
pod Tczewem	+ 2,90	+ 2,74
pod Szewenhorst	+ 2,60	+ 2,50
pod Fordonem	+ 2,18	+ 2,15
pod Grudziądzem	+ 2,40	+ 2,34
pod Malborkiem	+ —	+ —
pod Einlage	+ 2,00	+ 2,74

* Wędrowka po targu. Sobotni targ, był do- syć, pomimo ogromnej drożyzny, ożywiony.

Wszelkie towary znacznie podrożały, funt bia-
łej kapusty kosztował 100 mk., funt modrej ka-
pusty 130 mk. Za funt cebuli płacono 60 mk.,
za funt buraków 35 mk., za funt marchewki
25 mk. Brukselska kapustka kosztowała funt
300 mk., jaśmin funt 40 mk., brukiew funt 25
mk., kartofle funt 12 mk., wiązanka pietruszki
30—40 mk., wiązanka warzywa do rosółu 20
mk. Za funt marnych jabłuszek żądano 120 mk.,
pomarańcza kosztowała 180 mk., cytryna 120
mk. Za jajko płacono 90—100 mk., funt marga-
ryny kosztował 1400 mk., po tej samej cenie
sprzedawano Palmin. Gęsi znowu w cenie pod-
wyższonej, 1500 mk. za parę.

dużego królika płacono 3200 mk., za
9000 mk. Dużo było mięsa i ryb w halli
wej. Mięso znowu znacznie podrożało,
wieprzowiny kosztował przeciętnie 1400—1
mk., funt wołowiny 1400 mk., funt cielęc.
1100 mk., funt baraniny 1150 mk. Z ryb był
najwięcej pomuchli, za funt żądano 350 mk.
małe łosose kosztowały funt 1100 mk., po tej
samej cenie sprzedawano duże łosose, szca-
paki kosztowały 1200 mk. funt. Wędzone sie-
lówki funt 400 mk.,
A. H.

* **Podrożenie masła, chleba i mleka.** Według
ogłoszeń senatu kosztować będzie od dziś
funt chleba kartowego nie 100 lecz 150 marek.
Tak zatem w Gdańsku naznaczono te same
ceny na chleb co w Berlinie. Tam bowiem
kosztuje kilogram chleba kartowego również
300 marek. Ceny na masło i mleko również
podniesiono znacznie. Ceny te wahać się będą
w stosunku na zmiany dolara.

* **Jeszcze jeden, co wstydył się nazwiska
swego rodzica.** Kupiec tutejszy Leon Grzon-
kowski z Gdańska otrzymał zezwolenie od
władz tutejszych na zmianę nazwiska swego
na nazwisko Wadding. Takiego Polska opła-
kiwać nie ma powodu.

* **Podrożenie wagonów sypialnych.** Po-
czawszy od dnia wczorajszego podróżni w
pociągach niemieckich bilety do wagonów sy-
pialnych. Dopłata do łóżek sypialnych 1-szej
klasy wynosi 8000 marek, do 2-giej klasy
4000 marek, do 3-ciej klasy 2000 marek.

* **Zakaz z nacjonalistycznych powodów.**
Przygotowaną do wystawienia komedii fran-
cuskiej „Carussell” zdjęto z afiszów z motywów
narodowych. Teatr miejski nie uważa za sto-
sowne wystawiać komedii francuskich w
chwili powszechnego rozgoryczenia i bólu
„towa” francuski.

Towarzystwa.

Walne zebranie Tow. „Sokół” od-
będzie się nie 20 bm., lecz dopiero w sobotę,
27-go bm. o godz. 8 wiecz. w auli gimnazjum
polskiego przy Petershagen. Zarząd.

* **Baczność czynni członkowie Tow. śpiew.
kościelnego „Cecylja” w Gdańsku.** Lekcje
śpiewu odbywają się co wtorek i piątek o
godz. 1/2 8 wiecz. w auli gimnazjum polskiego
przy Petershagen. O liczne i punktualne przy-
bycie wszystkich członków prosi. Zarząd.

Roczne walne zebranie Tow. śpiewu „Lutnia”
w Gdańsku odbędzie się w czwartek, 18 bm.
o godz. 1/2 8 wieczorem w Domu św. Józefa na
parterze. Na porządku obrad m. ...: sprawozda-
nie zarządu z zesłorocznej czynności, wybór
nowego zarządu, sprawa zabawy karnawało-
wej i zjazdu związkowego w Toruniu. Wobec
ważności obrad przybycie wszystkich członków
czynnych i nieczynnych konieczne. Zarząd.

Wiadomości gospodarcze

Nowe ceny na węgiel.

Rada zjazdu przemysłu górn. w Dąbrowie
uchwala następujące ceny na węgiel w stycz-
niu 1923 r.

Gatunki	Zagi. Dąbrow.	Zagi. Krakow.
Gruby	61 000	70 000
Kostka I	61 000	70 000
Kostka II	61 000	70 000
Orzech I i II	58 000	68 000
Orzech III	50 000	50 000
Pospółka 0-60	47 000	47 000
Pospółka 0-40	41 000	41 000
Pospółka 0-25	39 000	39 000
Grysiak	42 000	42 000
Miał z grysiak.	34 000	43 000
Miał bez grysi.	30 000	30 000
Niesortowany	55 500	55 500

Uwaga: Ceny powyższe rozumieją się w
markach polskich i za 1 tonę franco wagon ko-
palnia bez podatku.

Konferencja węglowa górnośląska, z ważno-
ścią od 8 stycznia b. r. uchwała następujące
ceny za węgiel górnośląski:

	Lista A	Lista B
Gruby i kostk.	40 400	42 029
Orzech I b.	38 940—40 400	41 000—42 000
Orzech II	37 100—38 940	38 500—40 500
Groszek	36 780—37 100	38 200—38 500
Grysiak	36 730	38 200
Rätter klein	24 250	35 200
Drobny 0-65	27 920	29 040
Miał	19 840	20 640

Uwaga: Ceny węgla górnośląskiego poda-
ne w mk. niem. za 1 tonę franco wagon kopal-
nia, włączając podatek węglowy i obrotowy.

K o k s

Gruby	49 900
Kostka I	50 900
Drobny	25 100

Uwaga: W mk. niem. za 1 tonę.

Ceny powyższe, odnośnie do węgla z zagłę-
bia dąbrowsko-krakowskiego, obejmują pod-
wyżkę w wysokości 80%, ustanowioną przez
Radę zjazdu w następstwie podniesienia plac
robotników od dnia 1 stycznia r. b. o 90 proc.

Nakładem Zjednoczonych Wydawnictw Pism
Polskich w Gdańsku Sp. z o. p. Drukarni
karni Gdańskiej A.-G. w Gdańsku. Redaktor
odpowiedzialny Wilhelm Grimsman w Gdań-
sku. Redaktor naczelny Władysław Zabawański.

W Nasz port w Gdyni.

Wre fachowe pisma niemieckie, naprzy-
Schiffbau", na podstawie błędnych wia-
Wści codziennej prasy, podały informacje,
czy głębokość portu Gdyni była projekto-
za 14 metrów, co musi uderzyć każdego
łowca swą bezcelowością, gdyż największe
nurzenie egzystujących statków nie przekra-
za 10,5 metrów. Wbrew powyższej informacji,
rządowy projekt Gdyni przywodzi największą
głębokość 11 metrów, co najzupełniej zabez-
pieczy najdalej idące przewidywania rozwoju
ruchu statków w tym porcie.

Polski przemysł drzewny.

Mechanik. — Warszawa, 1 stycznia 1923 r.
Noworoczny zeszyt Mechanika poświęcony
jest całkowicie stanowi i potrzebom naszego
przemysłu drzewnego.

Po referacie wstępnym prof. C. Kochanow-
skiego, poświęconym zalesieniu Polski i pro-
dukcji drzewa, następują artykuły, poświęcone
przemysłowemu przerobowi bogactw lasów
polskich. — Inż. L. Stanisławski pisze o produ-
kcji masy drzewnej i celulozy, inż. St. Ulatowski
o wyrobie dykt. — Pod tytułem „z modelarni
i fornierni“ znajdujemy dalej cenną notatkę p.
Fr. Kuśmierskiego poświęconą wykonaniu for-
my dla kierownicy turbiny Girard'a. W dziele,
poświęconym Szkolnictwu Zawodowemu prof.
C. Kochanowski pisze o potrzebach naukowego
przygotowania pracowników przemysłu tartacz-
nego. Dział oceny wydawnictw technicznych
zawiera szereg poważnych recenzji książek
i pism. Na końcu wreszcie widzimy krótki opis
niedawno uruchomionej wytwórni domów dre-
wnianych w Skarżysku.

Redakcja zdaje sobie sprawę, że pojedynczy
zeszyt nie wyczerpie tematu i zapowiada dal-
sze zeszyty specjalne, zapraszając nasze sfery
zawodowe do jaknajszerszego współpracow-
nictwa.

Zeszyt, o którym mówimy, wydany pod ogół-
nym kierunkiem inż. St. Ulatowskiego, posiada
jednak wartość samodzielną i dobrze świadczy
a energii wydawnictwa, które ma już poza
sobą wydane w roku 1921 dwa zeszyty Ciepne,
a w roku ubiegłym specjalne zeszyty kole-
jowe i obróbki metali.

Takie zeszyty monograficzne, poświęcone
wyłącznie podstawowym działom naszego
przemysłu, wobec braku technicznych wydaw-
nictw książkowych, posiadają niewątpliwie
pierwszorzędne znaczenie i zasługują na jak-
najszersze rozpowszechnienie nie tylko w kraju,
lecz i zagranicą.

W sprawie wywozu cukru zagranicę

Prasa warszawska doniosła przed kilku dnia-
mi, że „rozpoczął się masowy wywóz cukru“
i że „wywóz odbywa się podobno z pozwolen-
iem władz“.

Pragnąc wyjaśnić te informacje, zwrócił się
„Kurier Polski“ do czynników powołanych z
prośbą o wyjaśnienie. Oto jak brzmią otrzyma-
ne informacje w sprawie, która niewątpliwie
interesuje szerokie rzesze spożywców.

Jeszcze w listopadzie rozpoczął się wywóz
cukru, którego ilość została ustalona przez od-
powiednie władze rządowe. Wywóz cukru jest
zawiskiem zupełnie normalnem ze względu na
nadprodukcję jego na rynku krajowym. Pozo-
stające w kraju ilości cukru całkowicie pokry-
ją zapotrzebowanie wewnętrzne, nawet gdyby
konsumcja krajowa zwiększyła się w bieżącym
roku gospodarczym dość znacznie.

Cukier wywożony jest nie do Gdańska, jak
brzmiały informacje niektórych pism, lecz przez
Gdańsk do krajów o wysokiej walucie, a więc
do Anglii, Szwajcarii, Norwegii, Danii, Litwy,
Finlandji i t. p. które to kraje nabyły u nas w
roku bieżącym znaczne ilości cukru. Podkreślić
również należy, iż waluty obce, wpływające za
eksport cukru, przelewane są w całości do
skarbu państwa.

Z powyższych informacji wynika, iż: 1. wy-
wóz cukru był w tym czasie zgóry przewidzia-
ny; 2. odbywa się on z pozwolenia rządu; 3.
nie odbije się ujemnie na spożyciu krajowym
i 4. przysparza skarbowi znaczne sumy w wa-
lutach obcych.

Ze swej strony uczyni „Kurier“ zastrzeżenie,
wyływające z doświadczenia 1922 r. Wobec
machinacji spekulantów, którzy latem przed
rozpoczęciem nowej kampanii cukrowej, czy-
niąc wszystko, aby podbić ceny cukru, należa-
łoby już teraz pomyśleć o stworzeniu żelazne-
go zapasu cukru, który mógłby być rzucony
w takim czasie krytycznym, o ile on się po-
wrtóży.

Samopomoc Inwalidów.

Inwalidzi w Toruniu na Pomorzu zorganizo-
wali samopomoc pod nazwą Towarzystwo
Handlowo-Przemysłowe „Inwalida“, T. z o. p.
w Toruniu. Towarzystwo zafatwia wszelkie w
zakres kupiectwa wchodzące interesy, posiada
wielkie magazyny dla działu hurtowni kolonial-
nej, własne sklepy na sprzedaż detaliczną, wozy
i konie dla przewozu towarów. Zorganizowane
od tego czasu działy: import i eksport, pośred-
nictwo w kupnie i sprzedaży realności miej-
skich i wiejskich. Przedstawicielstwo firm kra-
jowych i zagranicznych, organizuje się dział
budowania warsztatów pracy dla inwalidów i
pozostałych. W dzisiejszym numerze naszego
pisma zwracamy Szan. Czytelnikom uwagę na
ogłoszenie działu pośrednictwa, Towarzystwa
Inwalid przy kupnie i sprzedaży realności
miejskich i wiejskich. Towarzystwo Inwalida

DEPESZE

Tekst noty polskiej w sprawie kłajpedzkiej.

Paryż, 15. 1. PAT. Tekst noty, zło-
żonej przez posła polskiego p. Zamoys-
skiego w dn. 13 bm. na ręce przewo-
dniczącego konferencji ambasadorów
jest następujący: Terytorium kłaj-
pedzkie, poddane przez traktat wer-
salski pod władzę i suwerenność gło-
wnych mocarstw sprzymierzonych, zo-
stało napadnięte przez uzbrojone ban-
dy, które przeszły z Litwy. Fakt ten
wersalskiego, ale także zamachem na
powęgę i autorytet mocarstw sprzy-
mierzonych. Narusza on równocze-
śnie żywotne interesy Polski, uznane
w pełni przez Konferencję ambasade-
rów. Ze względów powyższych rząd
polski uważa za swoje prawo i obo-

winiek założyć przeciw wymienione-
mu faktowi kateryczny i formalny
protest. Rząd polski nie wątpi ani na
chwile, że zdecydowane stanowisko
rządów sprzymierzonych i właściwe
środki, których te mocarstwa nie
omieszkają zastosować, przyniosą w
rezultacie szybkie przywrócenie po-
szanowania ich woli i traktatów, będą-
cych jedyną podstawą praworządności
i pokoju. W tem przeważeniu rząd
polski uważał za swój obowiązek
ograniczenie się do złożenia wobec
Konferencji ambasadorów niniejszego
protestu, nie chcąc na razie, przewi-
dywać konsekwencji faktu, którego
nie mogliśmy uznać.

Losy konsula polskiego w Kłajpedzie.

Przerwanie komunikacji.

Królewiec, 15 I. (AW.) Połączenie te-
lefoniczne z Kłajpedą, które funkcyjono-
wało przez cały czas walk i w chwili za-
jęcia miasta, zostało przerwane po zaję-
ciu go, kiedy w mieście panował już spo-
kój. Z ostatnich szczegółów walk dowia-
dujemy się, że został ranny kula w głowę
dyr. Banku Handlowego w Kłajpedzie p.
Gross w czasie gdy wyglądał przez okno

na ulicę. Co się tyczy losów przedsta-
wiciela polskiego w Kłajpedzie, min. Szar-
oty jest wiadomem, że do ostatniej chwi-
li pełnił służbę w swoim lokalu. Los
przedstawiciela Agencji Wschodniej w
Kłajpedzie nie jest znany, gdyż przez ca-
ły wieczór żadnych informacji z Kłajpe-
dy nie można było otrzymać.

Treść deklaracji przedstawicieli Francji i Anglii, złożonej w Kownie.

Królewiec. (Tel. wł. Gaz. Gd.) 10-go
stycznia o godz. 10 wiecz. przedstawiciel
Francji p. Padavani, oraz konsul angielski
p. Dilley wręczyli ministrowi spraw
zagranicznych w Kownie następującą
zbiorową deklarację:

Panie Ministrze!

Mamy zaszczyt zwrócić uwagę Waszej
Ekscelencji na fakt, że według ogłoszo-
nej depeszy komitet rewolucyjny dzisiaj
objął kontrolę zarządu terytorium kłaj-
pedzkiego i jednocześnie zwrócił się do
partyzantów litewskich o pomoc w jego
pracy.

Mamy zaszczyt zaznaczyć, że teryto-
rium kłajpedzkie na mocy traktatu wer-
salskiego pozostaje pod administracją
sprzymierzonych i wobec tego faktu w
imieniu naszych rządów protestujemy

przeciw oficjalnej, czy też nieoficjalnej
pomocy partyzantów litewskich w tym
ruchu.

Chociaż odmawiamy uznania komitetu
rewolucyjnego, który obecnie objął wła-
dzę w Kłajpedzie, jednakże dla sprawy
ludzkości prosimy rząd Waszej Ekscele-
ncji o użycie swego wpływu, który Pan
może mieć za pośrednictwem p. Żylusa,
Pańskiego oficjalnego przedstawiciela w
Kłajpedzie, aby uniknięto ekscesów prze-
ciw osobom i majątkowi.

Proszę przyjąć etc.

Przedstawiciel litewski w Rydze p. Zau-
nis otrzymał od przedstawiciela Włoch
p. Wiwalby oświadczenie, w którym
komunikuje, że przyłącza się do kroku
przedstawiciela francuskiego w Kownie.

Niemieckie wymysły o mobilizacji w Polsce.

Berlin. (Tel. wł. Gaz. Gd.) Prasa nie-
miecka pracuje stale od kilku dni nad
tem, aby doprowadzić do jak największe-
go obniżenia marki polskiej i rozpowsze-
chnia najróżniejsze kłamliwe informacje
o sytuacji w Polsce i o zarządzanej po-
wszechnej mobilizacji, rzekomo skierowa-
nej przeciw Rosji i Litwie. „Berliner Ta-
geblatt“ przyniósł wczoraj wieczorem
wiadomość, jakoby Polacy przeprowa-

dzić zamierzali również mobilizację rocz-
ników najmłodszych na Górnym Śląsku,
co sprzeciwia się zawartemu układowi,
według którego Górnoszlązacy są wolni
przez 5 lat od obowiązku służby wojsko-
wej.

Zbyteczne dodawać, że wszystkie te i
podobne wiadomości są specjalnie fabry-
kowane ku korzyści niemieckiej.

Elementy wywrotowe pragną wywołać zamęt w Europie środkowej.

Praga 15. 1. (PAT.) Sytuacja, wywo-
łana wypadkami na Węgrzech, jest okre-
ślana przez koła polityczne w Pradze
jak następuje: Ostatnie wypadki w poli-
tyce europejskiej, a mianowicie ozię-
bienie stosunków francusko-angielskich,
desinteressement Anglii, trudności kon-
ferencji lozańskie, niedawny przewrót
w polityce włoskiej, zbudziły nadzieje
elementów wywrotowych, działają-
cych w Europie środkowej, które sta-
rają się wyzyskać tę sytuację, aby

szerzyć zamęt i nadwyreżać równo-
wagę Europy środkowej. Należą do
tych irredentyści i komuniści węgier-
scy. Rząd węgierski wstrzymuje się
od brania udziału bezpośredniego w
poczynaniach tych kół, lecz musi on
ponosić odpowiedzialność za nie. Ma-
ła ententa, która od początku swego
istnienia prowadziła politykę pokojo-
wą, musi użyć wszelkich środków dla
zdecydowanego odparcia prób zagro-
żenia pokojowi środkowej Europy.

Z Bochum do Dortmundu.

Berlin, 15. 1. (AW.) Dziś w południe
wojska francuskie wkroczyły do Bochum.
Kwatermistrzowie francuscy, przybyli
przed południem do Dorten, zachodniego

przedmieścia Dortmundu. Według in-
formacji niemieckich wojska francuskie
otrzymują stale znaczne posiłki.

poszkodowanych, to też nale-
stwo to, które jest pierwszeń-
w Polsce, jak najwięcej popierać. Towarzystwo
przyjmie jeszcze przedstawicielstwo kilka więk-
szych firm krajowych lub zagranicznych i upra-
sza się o uwzględnienie. Dzięki poparciu przez
władze wojskowe i cywilne, a w szczególności
Dow. O. K. VIII. p. gen. Zielińskiego
i nacelnika Wydziału Pracy i Opieki Społecz-
nej przy Województwie Pom. p. Zapaly, którzy
to przy organizowaniu wielką pomoc czy to
materiałną lub techniczną udzielili, można To-
warzystwo do szeregu większych przedsię-
wzięć wliczać. Aby przedsięwzięcie jak
najwięcej rozszerzyć zostanie w najkrótszym
czasie kapitał zakładowy podwyższony celem
dania możliwości przystąpienia szerokim masom.

W projekcie organizowania są oddziały na
Śląsku Górnym i Kresach celem spolszczenia
handlu i przemysłu.

Zwracamy uwagę na korzystny zakup to-
warów codziennej potrzeby i opału po cenach
konkurencyjnych, ponieważ hasło Towarzy-
stwa jest: Wielki obrót, mały zysk.

Stosunki Handlowe Polsko-Belgijskie.

Jakkolwiek widoki rozwoju handlu Belgii z
Polską są bardzo rozległe, dotychczasowe sto-
sunki handlowe nasze z Belgią są jeszcze bar-
dzo mało rozwinięte. Ostatni raport francuskiej
Misji Ekonomicznej o „Targach Wschodnich“,
który przedrukowały prawie wszystkie organy
belgijskie, zachęcił bardzo do zawierania trans-
akcji z Polską, uświadamiając Belgom jej war-
tość ekonomiczną. W chwili obecnej konsulatory
polskie notują stosunkowo bardzo liczne wy-
jazdy kupców belgijskich do Polski celem za-
kupu drzewa, produktów naszego przemysłu
rolnego i wszelkiego rodzaju surowców. Import
drzewa z Polski przedstawia się już teraz po-
ważnie. Eksport polski mógłby znaleźć w Belgii
bardzo korzystny rynek zbytu. Nasze sfery
handlowe i przemysłowe okazują dotąd jeszcze
zbyt mało ruchliwości w interesach z Belgią.
Objawem wzrastającego zainteresowania się
Polską wśród belgijskich kół finansowo-prze-
mysłowych w ostatnich czasach jest założony
z końcem ub. roku w Antwerpii przy udziale
wybitnych finansistów i przemysłowców pol-
skich i belgijskich syndykat pod firmą: „Syn-
dicat des Pays de l'Est“, którego celem jest na-
wiązywanie i rozwijanie stosunków finanso-
wych pomiędzy Polską a Belgią.

Świeżo założony syndykat wszedł między in-
nemi w stały kontakt z Biurem Informacyjnem
„Targów Wschodnich“, przedstawiając mu od-
powiedni materiał faktyczny w sprawie możli-
wych finansowo-przemysłowych transakcji. Z
dostarczonego materiału okazuje się, że do ar-
tykułów, którymi obecnie Belgia najczęściej się
interesuje, należą w pierwszym rzędzie: drze-
wo i wyroby drzewne jak klepki, forniery, go-
towe drzwi i okna itp., len i odpadki lniane, ja-
ja, wyroby koszykarskie, meble biurowe i ku-
chenne i tanie urządzenia hotelowe, pierze, do-
bre ołówki, zabawki itp., cukier, spirytus, ew.
likieri, nowe i używane flaszki od szampana
etc.

Belgia natomiast dostarczyć może gotowych
wyrobów przemysłu metalurgicznego jak ma-
szyny, lokomotywy, wagony, obrabiarzki, różne
narzędzia, szkło, lustra, nawozy, oraz wszelkie
produkta kolonialne i zamorskie.

Pomyślne widoki wystawy ruchomej w Rumunii.

Projekt urządzenia staraniem „Targów
Wschodnich“ w głównych centrach Rumunii
określnej wystawy ruchomej wyrobów polskie-
go przemysłu spotkał się w kołach interesowa-
nych z nader przychylnym przyjęciem. Zajęta
się nim przedewszystkiem Izba handlowo-prze-
mysłowa w Bukareszcie, która oświadczyła go-
towość udzielenia temu ze wszech miar pożą-
danemu przedsięwzięciu swego wydatnego po-
parcia ze względu na doniosłość jaką ma ono
dla rozwoju stosunków gospodarczych między
obu krajami.

Izby handlowe i przemysłowe we Lwowie i
Krakowie, przodujące jak zawsze w każdej
akcji gospodarczej aktywnością i sprawnością,
powitały projekt wystawy z skwapliwym uzna-
niem i przyrzekły ze swej strony podjąć od-
powiednią propagandę na rzecz jej wśród pol-
skich sfer gospodarczych, które dotąd nie oka-
zuja w tym stopniu zainteresowania swego dla
rumuńskich rynków zbytu, jakby należało so-
bie tego życzyć w interesie obu państw. W
tym celu rozpisana Izba krakowska ankietę
wśród znaczniejszych zakładów przemysłu fa-
brycznego w swym okręgu.

Polskie placówki konsularne w Gałacu i Ki-
szynowie, rozwijające coraz skuteczniejszą
działalność w kierunku ożywienia tak słabo je-
szcze mimo sąsiedztwa rozwiniętych stosun-
ków między Polską a Rumunią, pospieszyły
również z zapewnieniem poparcia podjętej ak-
cji wszelkimi dostępnymi środkami w rumuń-
skich Izbach handlowych, instytucjach kupiec-
kich i w prasie. Specjalnie co do Bessarabii
donosi konsulat w Kiszynowie, że przedstawia
ona nader dogodny teren zbytu dla produktów
przemysłu, czego dowodem jest prosperowanie
tamtejszych przedstawicielstw firm niemiec-
kich, czeskich, angielskich i francuskich. W
szczególności dużym popytem cieszą się tam
manufaktura, wyroby żelazne, szkło butelkowe
i okienne, papier, tapety, galanterja, materia-
ły budowlane i węgiel kamienny.

PRZEMYSŁ • HANDEL • KURSY

Codzienny, osobny dział ekonomiczny.

Berlińska giełda produktów

z dnia 15. I. 1923 r.

Pszenic	20500—2.900
„ pomorska	—
„ śląska	—
Tend. nieregularna	—
Zyto	19400—20000
„ pomorskie	—
„ zach. pruskie	—
Tend. silna	—
Jęczmień zimowy	—
„ letni	16400—17500
„ „ śląski	16200—17000
Tend. ciekła	—
Owies	16400—16800
„ pomorskie	15500—16300
„ zach. pruski	—
Tend. stała	—
Kukurudza loco Berlin	21200—
Kukurudza Hamburg	—
Tend. ciekła	—
Maka pszenna	57000—61000
Tend. silna	—
Maka żytni	53000—58000
Tend. silna	—
Maka kukurudziana	—
Tendencja	—
Ospa pszenna	10000—10500
Tendencja silna	—
Ospa żytni	10000—10500
Tendencja silna	—
Rzepak	34000—35000
Tendencja silna	—
Rzepak	—
Tendencja	—
Siemie lniane	—
Tendencja bez z. zainteresowania	—
Groch Victoria	35000—37000
„ mały groch spoż.	31000—32000
„ groch pastwowy	20000—21000
„ Poluska	—
Fasola	—
Wyka	31000—33000
Łubin niebieski	18000—19000
„ żółty	25000—27000
Seradella	40000—41000
Makuchy rzepakowe	13500—13800
Makuchy lniane	—
Wytłoki sucha	7500—
Melasa torf	5800—6000
Płatki kartofil.	10000—10500

Nierządowe notowania paszy.

Słoma pszenna żytnia i	—
owsiana i as. i wiaz. drutem	—
Słoma żytnia w snopkach	—
Siano dobre	—
Sian handl.	—

Kursy Giełdy warszawskiej

z dnia 15. I. 1923 r.

	Gotówka		Czeki i wypłaty	
	Sprzed.	Kupno	Sprzed.	Kupno
Dol. amer.	22750	22550	22850	22650
Dol. kanad.	—	—	—	—
Franki franc.	1575	1580	1593	1581
Marki niem.	2,12 1/2	2,06	2,05	1,95
Franki belg.	1340	—	1462	1448
Berlin	—	—	2,05	1,95
Gdańsk-Danzig	—	—	—	—
Helsinki	—	—	—	—
Holandia	—	—	—	—
London	—	—	107000	106000
Nowy York	—	—	22850	22650
Paryż	—	—	1593	1581
Franki szwajc.	—	—	4345	4305
Praga	—	—	—	—
Stokholm	—	—	—	—
Wiedeń	—	—	34,25	33,25
Włochy	—	—	1160	1135

Telegramy iskrowe

z dnia 15. stycznia 1923.
Nowy York.

Pieniądze dzienne	4%	4%
Weksle na Londyn c. tr.	466,62	467,62
Na Londyn 60 dni	464,50	465,62
Na Paryż	6,79	7,01
Na Amsterdam	39,59	39,65
Na Kopenhag.	19,71	19,98
Na Pragę	2,84	2,88
Weksle na Berlin	0,00,47	0,00,97
Srebro krajowe	99,62	99,60
Srebro zagr.	67,12	65,24
Kawa loco	11,87	11,85
Kawa na marzec	10,60	10,58
Kawa na maj	10,27	10,60
Kawa na lipiec	9,78	9,69
Kawa na wrzesień	9,15	9,13
Kawa na grudzień	8,85	8,88
Bawelna loco	27,75	27,45
Bawelna na styczeń	27,45	27,18
Bawelna na luty	27,53	27,26
Bawelna na marzec	27,62	27,39
Bawelna na kwiecień	27,71	27,45
Bawelna na maj	27,78	27,54
Dowóz bawelny do portów atl. i golf.	19 800	26 000
Miedź elektrol.	14,75	14,75
Cyna loco	39,00	39,37
Ołów	7,62	7,26
Cynk	6,57	7,00
Żelazo	29,00	29,00
Blacha biała	4,75	4,75
Smalec western	12,15	12,15
Lój	9,25	9,25
Olej siemienia bawelnianego loco	10,70	10,60
„ na styczeń	11,00	10,99
Nafta w cases	16,50	16,50
„ w tankach	7,00	7,00
„ st. white	13,25	13,25
Creditbalanc.	3,25	3,25
Cukier centryfug.	5,94	5,34
Terpentyna	156,00	157,00
„ z Sawanny	148,25	142,50
New-Orleans bawelna loco	27,50	27,38
Pszemica czerw. zim.	135,50	135,75
„ twarda zim.	134,00	135,75
Kukurudza	90,00	89,25
Maka	5,60	5,60
Transp. zboża	2 sh	2 sh
„ na kont.	13 c	13 c

Chicago.

Pszemica na maj	115,1	121,00
„ na lipiec	—	112,62
Kukurudza na maj	—	72,12
„ na lipiec	—	71,87
Owies na maj	—	44,87
„ na lipiec	—	42,25
Zyto na maj	—	88,62
„ na lipiec	—	84,62
Smalec na styczeń	11,15	11,15
„ na marzec	11,30	11,27
Bozki na styczeń	11,90	11,00
Słomina cena najniższa	10,50	10,75
„ najwyższa	11,50	11,50
Lekkie świnię cena najniższa	8,00	8,55
„ najwyższa	8,40	8,75
Ciężkie świnię cena najniższa	7,75	8,25
„ najwyższa	8,00	8,45
Dowóz świń do Chicago	68 000	45 000
Dowóz świń na zachód	118 000	149 000

Kupujcie pożyczkę złotą.

Berlińska giełda metalowa

z dnia 15. stycznia 1923 r.
Cena za 100 kg. w markach.

Miedź elektrol. (wirebars) notow.	—
zw. dla niem. not. miedzi elektrol.	—
Notowania berlińskiej komisji giełdy metalowej.	—
Miedź rafinowana (99—99,3%)	342500—347500
Miękki ołów hutniczy oryginalny	137500—147500
Cynk surowy hutniczy org. (w wolnym obrocie)	172500—177500
Cynk surowy hutniczy oryg. (Not. zw. hutn.)	168420—
Cynk Remelted w płatach	140000—145000
Aluminiun hutn. (98—99%) w blokach walcach i prętach	51400—
Aluminiun hutn. walc. albo w prętach (99%)	516500—
Cyna Banka, Straitsi australiska	1025000—1035000
Cyna hutnicza (90%)	1010000—1020000
Nikiel czysty (98—99%)	67.000—680000
Antymon (Regulus)	125000—135000
Srebro w sztabach (około 900 czyste)	239000—241000

Berlin, dnia 15. stycznia 1923.

Kursy walut zagranicznych w Berlinie.

	Notowania ostatnie		Notowania przedostatnie	
	placono	žadano	placono	žadano
Holandia	4663,31	4686,69	—	—
Buenos Aires	4413,93	4436,67	—	—
Belgia	748,12	751,88	—	—
Norwegia	2169,56	2186,44	—	—
Dania	2344,12	2355,88	—	—
Szwecja	3162,93	3177,92	—	—
Helsingfors	299,25	300,75	—	—
Włochy	583,53	820,05	—	—
Londyn	55206,00	55338,00	—	—
Nowy Jork	11855,31	11904,69	—	—
Paryż	815,95	726,82	—	—
Szwajcaria	2224,42	2235,58	—	—
Hiszpania	1850,36	1859,64	—	—
Japonia	5760,56	5789,44	—	—
Rio de Janeiro	1356,60	1363,40	—	—
Wiedeń	16,90	17,00	—	—
Praga	339,15	340,85	—	—
Budapeszt	4,65	4,65	—	—
Sofia	81,29	81,71	—	—

Notowania oficjal. Poznańskiej Giełdy Zbożowej

z dnia 15. I. 1923 r.

Za 100 kg w ładunkach wagonowych. Dostawa zaraz. Ceny dla handlu hurtown.	—
Zyto	68 000—71 000
Pszemica	85 000—88 000
Jęczmień Browarowy	50 000—52 000
Maka żytn. 70%	102 000—108 000
Maka pszen. 70%	125 000—129 000
Owies	53 000—56 000
Ospa żytn.	39 000
Ospa pszen.	39 000
Ziemniaki jadalne	—
Ziemniaki fabryczne	4 600—5 000
Siano luzne	13 000—15 000
Siano prasowane	17 000—18 000
Słoma żytn. luzna	16 000—18 000
Słoma żytn. prasowana	22 000—23 000
Seradella	100 000—120 000
Tatarka	45 000—50 000
Groch jadalny	—
Groch polny	70 000—80 000
Groch Viktoria	100 000—110 000

Czytajcie „Gazetę Gdańską”

Notowania giełdy warszawskiej

z dnia 15. stycznia 1923 r.

Bank Dyskontowy w Warszawie	32 00—
31250—31500, Bank Handlowy	37000—36000
Bank Motopolski —, Bank Kredytowy	9500—10500
Bank Tow. Współdzielczych —, Zachodni	38000—
Bank Zjednoczonych Ziemi Polskich —, Bank	Przemysłowy Lwów 2850—2700—2325, Bank Przemysłowy Warszawa —, Bank Związku Spółek
Zarobkowych 14 000—12350—123 0, Warszawskie	Tow. Kop. Węgla 104750—106500—105200, War-
szawskie Tow. Fabr. Cukru 500000—525000—522500—	Firley 7600—7500—7700, Lilpop 81000—79000—
79500, Kijewski & Scholtze 57000, Ostrowice —,	Orthwein i Karasinski 10400, Zielinski —, Rudzki
37000—35000—35700, Starachowice 44000—41000	41500, Pocisk 4900—5000—4950, Parowoz 8500—
—8300—8350 Borkowski 6600—6450—6500, Br-	jaskowski 16750—16500, Żegluga —, Haberbusch
—, Tow. akc. Przemysłu Drzewn. —, Częstocice —,	Polska Nafta 5300—5500—5400, Nobel 16400—
16209, Sita i Swiatła 7000—6600—6650, Wildt 17750	Łazy 45000—43000—44500, Cegielski 76000—
74000, Gostynski —, Częstocice Łódzkie —, Ba-	tus —, Polbal —, Lenartowicz i Rykcy 5450—
5150—5650, Zieloniewski 59000—59000, Modze-	jów —, Hurt. —, Żegluga —

Kurs giełdy poznańskiej

z dnia 15. stycznia 1923 r.

Papierzy oficjalne.

Bank Centralny 800, Bank Dyskontowy w	Bydgoszcz-Gdańsk 500—525, Bank Handlowy w
Warsz. —, Bank Kredytowy w Warszawie —,	Bank Kwikłcki, Potocki 1700—1800, Bank
Przemysłowców 750—850, Polski Bank Handlowy	Poznań 1600—2000, Bank Zjednoczenia 750, Bank
Związku Sp. Zarobk. 1300—1850, Poznański Bank	Ziemian 500—565, Wielkopolski Bank Rolniczy
650—700, Bank Młynarczy 425—400, Staathagenbank	Bydgoszcz —, Areona 2400, Bydg. Fabryka Mydeł
875—900, Bareikowski 1500—1600, Krotoryn 16000,	Brzeski Auto 700, H. Cegielski 7200—7400, Cen-
trala Rolników 485—500, Centrala Skór 270—275,	Debienco —, C. Hartwig 2100—2200—2050,
Hartwig Kantorowicz 6000—6500, Homosan —,	Hurtownia Drogeryjna 400, Hurtownia Związkowa
475, Hurtownia Skór 1650, Herzfeld Viktorius	3700—3750, Juno —, Lacoona 2000, Luban 45000
—50000, Maj 11000—14000, Węgrowiec 3000, Młyn	Ziemiański 1850, Orient 600, Płótno 1150, Papiernia
Bydgoszcz 2700—2750, Patria 1850—1800, Pozn.	S-ka drzewn. 3200—4200, Br. Stabrowcy 1800—
1700, S-ka stol. 3000—2900, Zar. —, Słoma 1100,	Tkanina 1400—1500, Unia 4800—4500, Tri —,
Ostrowo Wagon 2500—2600, Wisła Bydgoszcz —,	Włokno —, Wyroby chem. 900—850, Grodzisk
4700—4800.	

Poznań, giełda diwiz. Marki niemieckie 2,00—2,05, Dolary am. 23500, Franki Fr. 1550, Schwaic. —, Pf. Sterling 10500, Miljonówka —.

Notowania giełdy.

Kursy dewiz w Gdańsku.

Dewizy	13 stycznia (urzędowe)		12 stycznia (w wolnym obrocie)	
	placono	žadano	placono	žadano
dolary	10473,75	10526,25	10423,87	10476,13
wypl. teleg.	—	—	—	—
n. Londyn	48002,18	48247,82	48378,75	48621,25
Guld. hol.	4169,55	4190,45	—	—
marki polsk.	48,62	48,88	48,62	48,88
wypłata na	—	—	—	—
Warszawę	47,88	48,12	48,87	49,17
wypłata na	—	—	—	—
Poznań	47,88	48,12	48,62	48,87

Teatr Miejski Gdańsk

Dyrekcja: Rudolf Schaper.

Dziś, we wtorek 16 stycznia br. o godz. 7 wiecz.

Bilety stałe B. 1. Bilety stałe B. 1.

Der Günstling der Zarin

Operetka w 3 aktach podług farsy humorystycznej H. Stobitzer przez Richard Kessler.

Muzyka Robert Winterberg. Inscenizacja Erich Sterneck.

Kier. muz.: Ludwig Schiessl. Insp.: Otto Friedrich.

Osoby znane. Koniec godz. 9 1/4

W środę, 17 stycznia, o godz. 2 1/2 popoł. Małe ceny! **Sneewittchen.** Wiecz. o godz. 7. Bilety stałe C. 1. **Wie die Träumenden.** Dramat.

W czwartek, 18 stycznia, o godz. 7 wiecz. Bilety stałe D. 1. **Die Siebzehnjährigen.** Dramat.

W piątek, 19 stycznia, o godz. 7 wiecz. Bilety stałe E. 1. Nowo wzięzione. **Die Entführung aus dem Serail.** Komiczna Opera.

Amtliche Bekanntmachungen.

Verordnung betreffend Brotpreis.

§ 1.

In Abänderung der Verordnung vom 20. Dezember 1922 (Staatsanzeiger Nr. 121) wird für das auf Marken abzugebende Brot ein Höchstpreis von 300 Mark für das Kilo festgesetzt.

§ 2.

Diese Verordnung tritt am 16. Januar 1923 in Kraft.

Danzig, den 15. Januar 1923.

Der Senat der Freien Stadt Danzig.

Sahm. Dr. Eschert.

Verordnung

über den Verkehr mit Milch u. Butter.

Auf Grund des Gesetzes betr. Höchstpreise vom 4. August 1914 in der Fassung vom 17. Dezember 1914, ergänzt durch Verordnung vom 23. September 1915, 23. März 1916 und durch die Verordnung gegen Preistreiberi vom 8. Mai 1918 (R.G.B.I. 1914 S. 239, 516; 1915 S. 603; 1916 S. 183; 1918 S. 395) sowie unter Aufhebung der Verordnung über den Verkehr mit Milch und Butter vom 29. Dezember 1922 wird folgendes verordnet:

§ 1.

Für Butter wird der Höchstpreis für den Kleinverkauf in den Landkreisen auf 1800 Mark pro Pfd. für den Kleinverkauf in den Stadtkreisen auf 1900 pro Pfund festgesetzt.

§ 2.

Für Milch wird der Höchstpreis im Kleinverkauf auf 190 Mark für das Liter festgesetzt.

Der Höchstpreis für das Liter Vollmilch für den Kuhhalter wird auf 100 Mark, für Molkerei, Käserei oder Kuhhalter ab Station zum Kleinverkauf in der Stadt auf 110 Mark, für den Kuhhalter, von dem die Milch per Achse von Danzig aus abgeholt wird, auf 107 Mark festgesetzt. Erfolgt die Abholung der Milch durch den Großhandel aus Orten, die 10 Kilometer und weniger von Danzig entfernt sind, so ist der Kuhhalter berechtigt, 130 Mark für das Liter zu nehmen.

Für Kuhhalter, die frei Verkaufsstelle Danzig liefern, wird der Preis auf 165 Mark für das Liter festgesetzt.

§ 3.

Zu widerhandlungen werden nach den Bestimmungen der Verordnung gegen Preistreiberi vom 8. Mai 1918 R.G.B.I. S. 395 bestraft.

§ 4.
Diese Verordnung tritt mit dem 15. Januar 1923 in Kraft.
Danzig, den 12. Januar 1923. (105)
Der Senat der Freien Stadt Danzig.

Nasiona cebuli żyławskiej

za 100 kg. 200 000 mkp.

Pory Brabandzkie za 1 kg. 3 000 mkp.

Pomidory Micado za 1 kg. 15 000 mkp.

Wszystkie skuteczności się po nadesłaniu połowy należności, resztę za zaliczką.

Zakład Ogrodniczy

Thms Weinpalast**i Bar**eleganckie
miejsce zabaw**Langfuhr**

Hauptstr. 34

Codziennie
wieczorem**Reunion**Znakomita
kuchnia
i bufetW niedziele: **Herbatka towarzyska**z artystycznymi występami tanecznymi i śpiewami.
Kwartet rosyjski. Akompaniament Jazzu.Od 1 stycznia: Nowy program
ZNOWU WYSTĘPY KABARETOWE
tutejszych artystów scenicznych.

27

Hotel Continental Stadigraben 6-7 Gdansk Telef. 680-3450
Naprzeciw dworca kolejowego**Joseph Prüfer, Gdańsk**

Jopengasse 21 Telefon Nr. 1931 Jopengasse 21

Bank dewiz i efektów

Kupno wszelkich walut, złota, srebra i dewiz po najwyższych cenach

16

Sprzedaj mebli, bardzo tanio!

Kompletne urządzenia mieszkań, jak również pojedyncze meble, również meble biurowe.

OTTO ELTERMANN

Fabryka mebli i wyrobów tapicerskich.

Nowe ubikacje sprzedażne i wystawowe

Telefon 5623. Lawendelgasse 4 Telefon 5623.

Filja: tylko IV. Damm nr. 8. 62b

Artykuły branży aptekarskiej**Knoll i Kern, Gdańsk**

Vorstädtischer Graben 34 Telefon Nr. 4091

S K Ł A D: Flaszek medycyna., kroplomierzy, pudełek wiórowych, słoików na maście, korków, towarów papierowych itd.

**Biegła
książkowa-
korespondentka**

potrzebna od zaraz.

Zgłosz. przyjmuje pod Nr. 1 „Gazeta Gdańska”,
Stadtybiet 12.**Znawcy żądają Kühnego!****Sacharyne**

Marki „Dr. Fahlberg”

Kryształ (romboidalny Nr. 2
wblaszankach), tabletki i proszek

poleca ze składu tranzytowego:

Ludwik Glück

GDANSK

Werftgasse 1a ☐ Telefon 6340

Reprezentant generalny

**Fabryki Sacharyny S. A.
FAHLBERG, LIST & CO.**
w MagdeburguOddział w Warszawie
ulica Zabia 9 - Telefon 155-92

33

Materiały

na ubrania męskie

Materiały

na palta

Materiałyna kostiumy na jesień i
na zimę polecają jeszcze po
niskich cenach**Frost & Miedtke**

obecnie 4. Damm Nr. 7

róg Hakergasse, w pobliżu Hali
Targowej. (Sklep).

(12)

**Brylanty, złoto, srebro,
platynę, zęby (szczęki)**jak również monety wszelkiego rodzaju
kupuje i płaci najwyższe ceny

Taksuje bezpłatnie (17)

Georg Cohn, Gdańsk

Heilige Geistgasse 29 — Tel. 3451.

La Coiffure Moderne**MANICURE
ONDULATION
SHAMPOOING**

Postiches d'art :: Parfumerie francaises

Paul Jankewitz
Danzig, Langgasse 1 am Tor**Dla czytelników Gazety Gdańskiej****WIELKA WYPRZEDAŻ**Posiadamy większe zapasy towarów zakupionych dawniej, z powodu
noworocznego bilansu, oddajemy po cenach własnego kosztu
z małym zyskiem.Hasło nasze: **DUŻY OBROT -- MAŁY ZYSK!**Materiały ubraniowe, czysta wełna we wszystkich kolorach, granat
czarny, brązowy, zielony i innych kolorów, gładkie w kratkę. Cena
za 3 metry gat. „A” 39900, gat. „B” 59500, gat. „C” 82800, gat. „D”
105500. Do każdego ubrania na życzenie klienta dodajemy wszelkie
dodatki: podszewka pod marynarkę, kamizelkę, do spodni, rękawów i
kieszeni w 2-ch gatunkach „A” 21000 „B” 31500 mkp.Cajgi mocne, trwale ciemne i jasne w desenie na ubrania męskie
i dziecięce i inne cele po 4800 i specjalny gatunek jasny
po 6800 mkp. za mtr.**PŁÓTNO białe** na bieliznę, poszewki po 4300 mkp. za metr.,
sztuczki po 17 mtr. po 70000, 75000 i 80000 mkp.Płótno czerwone „TYK” specjalne na wyspy, gwarantowane nie
przepuszczające pierzy, na poduszki i pierzyny po 4800 i wyższy gat.
5500 za mtr. mkp. (Na pierzynę potrzeba 8 mtr.)Pościelowe płótno w kratkę czerwoną na poszwy 4500 za mtr. (po-
trzeba 8 metrów) Surówka (metka) biała kremowa po 3500 i 3900 mkp.
za metr.Prześcieradła (roz. 2 metry) natur. szerokości w najlepszym gat.
po 15000 i 17500 mkp. za sztukę.Koce pluszowe w desenie w śliczne kolory po 65000 za sztukę,
para 115000. Koce ciepłe bez deseni po 25000 i 35500 mkp. za
sztukę. Chustki duże „Polonia” zimowe, puszyste, ciepłe, lekkie w śliczne
jasne i ciemne desenie. Z powodu dużego zapasu takowych na składzie
sprzedajemy po 34500 mkp. II gat. po 45000 i najwyższy gat. „Wisła”
po 62000 mkp.**KOŁDRY** wataowane pokryte satyną na pierwszorzędnej wacie
wielkości na największe łóżko. Cena za sztukę 60000 i 70000 mkp.**SZEWIOTY DAMSKIE** najlepszego wyrobu, podwójnej szeroko-
ści pierwszorzędu, fabryk zastępujące drogie materiały na suknie
i spodniczki po 7800 mkp. i 8500 za metr.**BOSTONY** damskie na suknie i kostiumy granatowe i czarne
i inne kolory. Cena gat. „A” 19500, gat. „B” 24500 i gat. „C” naj-
wyższy po 28500 mkp. Sztuczki na spodniczki gładkie w paseczki i w
krateczki wszystkich kolorów po 14500 i 17000.Sztuczki na bluzki we wszystkich kolorach z fantaz. jedwabniami
po 8500 i 10500 za sztukę.**MATERJAL** „London” jasne desenie, popielate, szare i inne kolory
specjalne na damskie kostiumy i płaszcze po 28500 i 35000 mkp. za
mtr. (Na kostium potrzeba 3 1/2 metra, na płaszczy 3 mtr.)**DZIAŁ BIELIZNY I PŁOCIEN.**Koszule męskie zefirowe dzienne z mankietami i kołnierzykiem,
kolorowe, białe w paseczki lub w kropkę. Cena za szt. 17,800 mkp.
z francuskiego zefiru po 19,800 mkp. (Nasze koszule wyrabiane są
we własnej pracowni, ostatnie fasony robota wykwiłtna).**KALESONY** męskie ze specjalnego materiału „Dymka” bardzo
trwale w noszeniu i w praniu po 11,500 mkp.Ręczniki białe gładkie i wafłowe 130 c/m długości po 4200 i
4500 mkp.Chusteczki do nosa damskie batystowe po 12500 mk. tuzin z
haftem wiedeńskim po 14000 i 18000 mk. tuzin. Chusteczki białe i
kolorowe męskie zagr. batyst po 16000 i 18000 za tuzin.**OBRUSY** białe bardzo trwale w praniu na 6 osób po 17000
na 12 osób po 32000 mkp.Kolorowe obrusy w śliczne desenie wszystkie kolory po 26,000 i
29,500 mkp.Trykotina jedwabna we worki 180 c/m szerokości śliczny zagr-
aniczny wyrób we wszystkich najmodniejszych kolorach kupon na całą
suknię 59,000 mk. kupon na bluzkę 25,000 mkp.**Specjalna wyprzedaż firanek**
(taniej jak w fabryce).Mając kolosalny wybór i zapas firanek postanowiliśmy sprzedawać
taniej jak we fabryce:**FIRANKI białe w śliczne desenie** szerok. na normalne okno
za metr I gat. 9000 mk. II gatunek mk. 11000 i 13,500 za metr.
(Na okno potrzeba 3 mr.)**Również tania sprzedaż towarów oryginalnych
angielskich kamgarów** na męskie ubrania po cenach tańszych
jak we fabryce, z powodu dużego zapasu.**KAMGARN BOSTON** czarny i granatowy. Cena w fabryce,
70,000 za metr u nas 62,000 mkp.**KAMGARNY „DOUBLE”** śliczne jasne i ciemne kolory w
paski lub gładkie, desenie ostatniej mody 64,500 za metr,
Kupony na spodnie czarne tło w białe paski czysto wełniane po
23,500 mk. Kamgarowe po 33,500 mkp.Zamówienia wysyłamy natychmiast (nawet bez zadatku) po
otrzymaniu zamówienia, przy którym prosimy podać rodzaj towarów
cenę i szczegółowy adres. Za opakowanie i przesyłkę dolicza się
3500 mk.**UWAGA!! Nasza gwarancja:** Jeżeli towar się nie spodoba
przyjmujemy z powrotem lub zamieniamy na inny lub zwracamy pie-
niądze.

Zamówienia prosimy adresować do:

**Zarządu Warszawskiej Spółki Manufakturowej,
WARSZAWA ul. Jasna 18-20.**Za solidne i akuradne wykonanie osobistych i
listownych zamówień otrzymujemy codziennie od na-
szych klientów ze wszystkich stron Rzeczypospolitej
stosy podziękowań.Przyjeżdżających do Warszawy prosimy uprzejmie o łaskawe od-
wiedzenie naszego składu i osobiste przekonanie się co do gatunku
towarów i cen. (100)**Drobne ogłoszenia w Gazecie Gdańskiej
mają powodzenie!!!****Robię, co mogę,**by w tym czasie niezmiernie drożyzny tak obniżyć ceny za garni-
tury męskie przez własne wykonanie, by każdemu było
możliwym, ubrać się dobrze i tanio. Od Pana zależy
wykorzystanie zaofiarowanych przeze mnie udogodnień. :-: :-:

Oferuję:

Ubrania**Raglany****Ulstry****Cutawaye,****Spodnie w paski**

w wielkim wyborze po niskich cenach

Najelegantsze wykonanie według miary pod gwarancją za nienaganny kraj

Rzetelna usługa! — Stałe ceny!

Leo Czerninski, Schichaugasse 25 III.

Telefon 6324

Przyjmuje się zapłatę w polskiej walucie.

36